

LIETUVŲ AMERIKOS LIETUVIŠKIS

Redakcijos ir Administracijos adresas:
Rua dos Andradas 44 nr. 2º and.
Laiškams: S. Paulo: Caixa Postal 3902.

SEMANARIO LITHUANO

Leidžia: LIETUVIŲ LITERATŲ GRUPĖ
Atsakom. redaktorius: JUOZAS RŪŠKYS

I Metai

São Paulo, 1928 m. Geguzės mėn. 20 diena (Sekmačienis)

19 Nr.

Ko belaukiame.

Jau gerokas laikas, kai šaukiama, raginama Brazilijos lietuviai organizuoti. Tai daroma nuolat per laikraštį. Tai daro Brazilijos lietuvių Sąjunga „Aušra“. Vienok surembėjusi mūsų Brazilijos lietuvių visuomenė vėžio žingsniu linksta prie organizuoto darbo. Dar blogiau. Mūsų „brangūs“ tautiečiai greičiau paklauso visokių valkatų, amžinių bedarbių, besivalkiojančių miesto gatvėmis ir betykojančių, kaip iš lietuvių greičiau kelolikių, ar keliasdešimt milijonų išviltojus. Tokių nenaudėlių aukomis daugiausia tampa naujai iš Lietuvos, arba iš fazendų atvažiuavę žmonės. Vos tik išlipa iš traukinio ateivis, vos tik ji toks žulkielis pakalbino — ir eina su juo, kiša jam paskuti nius pinigų ir taip pasiduoda, kad į pačią peką nuvestų. Tuo tarpu, kai laikraštis, draugija ragina, būnyja, organizuoti, kreipis patarimų tik į organizaciją — žmonės to lyg negirdi. Pakalbinti užsirašyti draugijon, ar laikraštį užsiprenumeruoti, — sakosi neturį trijų, keturių milijonų, o pirmam pasipynusiam valkatai duoda po 50 100 milijonų ir nė kiek nepagalvoja, nepagalvi. Ir kad nors kiek iš to naudos turėtų! Jokios. Sukičio pinigų — o žuliko jau nebėra su jo „patarimais“.

Gyvenime štai kas pasirodo. Devyniasdešimt penki iš šimto, atsikreipusių „Aušros“ Valdybon, ar laikraščio redakcijon, yra tokie, kurie jau paskutinio galo prispirti, keletą kartų žulkiams apgauti. Paklausti, kodėl aukščiau to nepadarė atsako nežinojė. Ar gi ne keistas apsišėrimas? Kol turėjo pinigų, tai mėtė visokiems valkatoms, o organizacijos nežinojo, bet kai prilipo liepto gale — tada jau žino ir laikraščio Redakcijos ir draugijos buvimą ir adresą! Kaip sau nori, gerbiameji, bet toki apsišėrimai tikrai verti didžiausio pasipiktinimo. O tokie žmonės neverti gali pasuly gyvena.

Ką gali manyti, kokia širdimi tenka visa tai pergyventi tai saujelei lietuviškų inteligentinių pajėgų, kurie naktis nemiegodami, visa save atidavę išvėrę labo darbui, šaukia, ragina, dirba, kad tik ką nors gero mūsų liaudžiai padarius, kad kaip nors išvedus ant tikrojo kelio. O liaudis, — nė krust, o jei sukrito ir šaukiasi pagalbos, ar stoja organizacijon tik tada, kai jau devynios bėdos nutveria už gerklės!.

Ir taip daro visi. Ir tie, kurie keleta dienų atgal spaudė, purvas drapstė ir organizacija, ir spaudą, ir tuos žmones, kurie visą savo protą ir visas pajėgas deda liaudies gerovei.

Juk čia pasiroškia mūsų liaudy didžiausias tamsumas, laukinio žvėries instinktas. Ar ne taip lygiai daro vilkas, lokys, ar kuris kitas plėšrusis miškinis. Jis pasiruošęs kiekvienam monen-

tu žmogų sudraskyti, kai sveikas, kai visi jo baisūs dantys, ar nagai galioje. Bet mirtinai sužeistą užėik' jį miško — tas pat plėšrusis maldaujančiom, ašarojantis pasriuvusiom akimis prašys žmogaus palengvinti kančias, jo pasigailėti.

Visai analoginiai apsišėrimai kartojasi mūsų gyvenime Brazilijoj.

Mazai mūsų tautiečių tarpe yra žmonių gerais palinkimais. Didelė dauguma pratę tik blogą artimui daryti — nesupranta kitų, kurie vien gera nori daryti. Tokie subjektai neįsivaizdina, kaip čia dabar ir už ką norima kitiems gero? Jo pagėdęs instinktas taip niekad nedaro ir sulig tuo pagėdusiu savo instinktu jis matuoja ir kitų darbus. Dar daugiau: jis nuodyja visuomenę, jis to savo blogo instinkte diktuojamas nuomonės sėja, skiepyja neausipratusios, tamstos liaudies širdyse.

Tautiečiai! Lietuviai, Brazilijos išeiviai! Pasiklauskite visi savęs: kur einame, kur nueisime taip darydami? O jeigu apsamonojė savos širdyse, nieko gero nenorime įsileisti — tai ko gi laukiame, kur nueisime taip darydami? Ar yra bent vieša Brazilijos ateivių tarpe tauta, kuri panašiai lietuviams elgtūsi.

Mes matome jų kultūrinį ir ekonominį kylimą ir pavydu degame.

Tiesa, jiems padeda iš tėvynės jų vyriausybės. Bet tik tada, kai patys žmonės šį tą sukuria, kai savo pačių organizuotais darbais pasireiskia, nusipelną paramos.

Šiandien daugelis lietuvių Brazilijoj keikia Lietuvos vyriausybę, kad nieko neparemia emigrantams, nedaro to, ką daro kitų tautų vyriausybės. Bet argi paremti vėjus lakstančius? Ar galima pripilti kiaura statinę, kokia iš tikrųjų yra Brazilijos lietuvių visuomenė?

Šiandien Lietuvoje yra įsteigta prie Vidaus Reikalų Ministerijos Emigracijos Referentūra, kurios tikslas yra pagelbėti Lietuvos emigrantams Pietų Amerikos. Per šią įstaigą Lietuvos vyriausybė daug paramos netotimaj ateity suteiks Brazilijos lietuviams. Bet anaipol ne lakiojantiems vėjams. Tuo reikalu aiškiai pasisako Emigracijos Referentūra: Medžiaginė ir moralinė parama bus tiekama, bet su ta sąlyga, jeigu patys Brazilijos lietuviai organizuotai rūpinsis pagerinti savo būklę.

Kitaip sakant, — parama bus duodama išeiviams tik per jų pačių įkurtas sveikas kultūrinės ir ekonominės lietuvių organizacijos.

Viso to akyvaizdoje reikalinga nieko nelaukus visiems Brazilijos lietuviams, burtis į grynai kultūrinę ir ekonominę Brazilijos lietuvių Sąjungą „Aušra“, kuri plečia savo darbo sparnus į visą Braziliją.

Tik per ją Lietuvos vyriausybė tiek išeiviams parama, bet ne pavieniems subjektams, ar jų

I Brazilijos lietuvių visuomenė.

Šiomet visas lietuviškas pasaulis, kiek įstengdamas, kiek pajėgdamas mini 10 metų Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuves.

Brazilijoj gyvena kelios dešimtys tūkstančių lietuvių. Iki šiol vis dar išsiblaškę, nesuvienyti, kad galėtų atlikti didesnius kultūros darbus, kad galėtų pasirodyti viešai prieš kitas stiprias Brazilijos tautas.

Vienok neleistina ilgiau mums atsilikti. Įpatingai šiemet, turime ir mes atlikti kartu su visu lietuvišku pasauliu tą kilnią pareigą 10 metų Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuvių minėjimą.

Tam tikslui Brazilijos lietuvių Sąjungos „Aušra“ C. Valdyba ir C. Taryba savo posėdy Geguzės mėn. 1 dieną išrinko tam tikrą komisiją, kuri suruoš šių metų Liepos mėn. 14 d. Lietuvos Nepriklausomybės 10 metų sukaktuvių minėjimo šventę Brazilijoj.

Komisija vykindama tuos didelius uždavinius svarbų jai pavestą tautišką darbą, išskilmingai paminėi tas brangias lietuvių tautai sukaktuves viena me iš S. Paulo miestų teatru Liepos mėn. 14 d. tokia programa:

1. 7 val. vakaro šventės atidarymui pritaikinta prašalpa.
2. Choras gieda tautos himną.
3. Vaidinimas. Bus vaidinama 4 veiksmu P. Vaičiūno komedija „Parijotai“. Bet jeigu laiku pribus veikalas — tad bus vaidinama K. Puidos 4 veiksmų istorinė drama „Mirga“.
4. Po vaidinimo dvi trys prakalbos.
5. „Aušros“ didžialis m šrus choras p. Anulio vedamas dainuoja 3 tautiškas daineles.
6. Patriotinės deklamacijos.
7. Paskutinė dalis — choras dainuoja 3 taut. daineles.
8. Programai pasibaigus puikiai papuoštoje salėje gražus tautinis balius su šokais ir žaidimais iki 5 val. ryto.

Švenčėj dalivauti pakviestas

kokiems nors grupėms, kurios šiuo momentu mano išlysti gyvenimam, toli gražu ne visuomenės labu pagrystais pamatais Besirutuliojančios finansinio šaltinio sudarymui ekonominiams darbams remti tiek pavienių lietuvių, tiek organizacijų — kuriamas Brazilijos Lietuvių Kooperacinis Smulkusis Kredito Bankas, toji begalo lietuviams išeiviams reikalinga įstaiga. Tokio Banko reikšmė lietuvių gyvenime supras kiekvienas iš mūsų, kas bendrai yra linkęs prie organizuoto darbo.

Šį darbą taipgi negalima atidėlioti, bet visiems tuojuos užsirašyti į Banko steigėjų sąrašą „P. A. L.“ redakcijoje.

Štai mūsų ateities uždaviniai, siekiami, o kelias juos pasiekti — tai organizacija. Tai kogi laukiame?

Lietuvos konsulas Argentinoje p. Skinkys.

Taip-gi numatyta į minėjimo iškilnių vakarą pakviesti spaudos atstovus, kaikiuriuos Brazilijos visuom veikėjus ir t. t.

Šventė išpuola šeštadieny pirmosios respublikos isikūrimo Prancūzijoje sukaktuvių dienoje kuri Brazilijoj švenčiama. Todėl supuola dvi šventos dienos.

Sukaktuvių minėjimo rengimo komisija kviečia visus galinčius išvažiuoti provincijos lietuvius atvykti į S. Paulo dalyvauti šventėje.

Kuo būdu galima bus apsirūpinti įėjimo į iskilmingą vakarą bilietais.

Tam vakarui salėje vietų skaičius apybotas, todėl galės jėiti į vakarą tik iš anksto vietas užsisakiusieji. Kadangi šventės rengimas surištas su didelėmis išlaidomis, įėjimui bilietų kainos pakeltos ir vietos taip suskirstytos.

a) Pirmosios grupės — garbės kvietimus turintiems, kurie aukos nemaziau 10 milijonų.

visiems iš anksto užsisakiusiems vietas.

c) Trečiosios grupės — 5 mir. visiems iš anksto užsisakiusiems vietas.

d) Ketvirtosios grupės — 4 mlr. visiems iš anksto užsisakiusiems vietas.

Gyvenantieji S. Paulo lietuviai kviečiami vietas iš karto užsakyti ir įmokei pinigų sekančose vietose:

1. „P. A. L.“ redakcijoj ir „Aušros“ būstinėj Rua dos Andradas 44 nr. 3-ias aukšas, nuo 5 ligi 8 val. vaka o.

2 Pas „Aušros“ C. Valdybos sekretorių K. Bacevičių — rua Dias Leme 54 nr. (Aito da Mooca) vakarais, kasdien.

3 Pas K. Paukštį „Aušros“ Meno sekcijos pirmininką, Villoj Bella.

4. Pas p-lę O. Didžiokaite, Bežem Villa Matarazzo 26 nr. — vakarais.

5 Pas p. Anulį „Aušros“ Meno sekcijos Sekretorų, rua Caninde 112 nr, vakarais

Cyvenantieji provincijoj.

Iškilnių vakarui vietas užsako prisūsdami apdraustą laišką su pinigais, nurodant savo adresą. Apdraustus laiškus taip adresuoti: Associação Lithuano „Aušra“ caixa postal 3902 S. PAULO.

Visiems iš anksto prisiuntus ems laiškus užsakymus, arba asmeniškai užsisakiusiems nurodytose bilietus, dviem savaitėm prieš šventę bus išsiuntinėti per pašta bilietai — kvietimai. Taipgi bus išnešiojami garbės kvietimai po namus.

Priimami taigi ir atskiri šventės rengimui paaukavimai.

Karjojama kad vietas vakarui visi tautiečiai, norintieji iskilmingame šventės vakare dalyvauti, — užsisakytumėt iš anksto, nes vietų daugeliui pasivėlinusių

Trumpos žinios

New Jork. Didelis gaisras čia sunaikino milžiniškus uoste „Comfort Steam Ship“ kompanijos sandėlius. Gesinant gaisrą sunkiai sužeista 15 gaisrininkų. Nuostoliai siekia 25 milijonus dolerių.

New Jork. Suzinota, kad vasario mėnesy dingęs laivas „Robert E. Lee“ sudužo užšokęs ant povandeninių uolų ir su keleiviais paskendo ties Manomet Point.

RUSIJA.

Komunistai džiaugiasi su laukę Afganistano karalių.

Telegrafo pranešimu, Sov. Rusijos komisarai suruošė nepaprastą iskilmes Afganistano karaliaus priėmimui. Tokių iskilnių nebuvę net per komunistinių užkariavimų šventes.

Tuo tarpu Afganistano karalius vizituoja Kronštatto mokyklas ir fabrikus. Iš ten išvažiuoja į Krymą, lydimas Karachano ir kitu Sovietų politikų.

Nuo SLOGOS išsivaduos!

jei vartosi Balsamo st. Helena. Patepes 2 — 3 kartus nosį Balsamo st. Helena pajusi juojaus palengvėjimą.

Kolonistai

Reikalinga keletas šeimynų kolonistų į viena gerą kavos fazendą prie Sorocabanos gežkelio linijos. Sąlygos sužinoti: Rua Sampião Vianna nr. 50 — Snr. Francisco Giraldes, nuo 2 iki 3 val. po pietų.

Kuriasi lietuvių spaudos bendrovė.

Greitu laiku rengiama įkurti lietuvių spaudos Bendrovė Brazilijoje. Šios bendrovės uždaviniai bus, įrengus gerą lietuvių spaustuvę, leisti lietuviškas knygas; laikraščius ir žurnalus. Beto patatyta gerai spaustuvė galėtų atlikti visokius kitus užsakymus.

Bendrovę numatoma sudaryti iš nedidelio pajininkų skaičiaus, kad tie patys pajininkai galėtų turėti ir darba.

Kas įdomaujatės prisidėti prie didelės ateities įmonės ir norite būti lietuvių Spaudos bendrovės nariais, kviečiami kreiptis asmeniškai, ar laiškais į „Pietų Amerikos Lietuvis“ Redakciją.

pritruks. Kad paskiau nerūgotumėt iskilnių rengimo komisiją, kam iskansto neįspėjo.

10 Metų Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo Švensės Liepos 14 dieną Brazilijoj rengimo komisije:

Pirmininkas J. Šablevičius.
nariai: J. Rūškys.
L. Valiukas.

J. Rūškys.

Brazilija skaitlinėse.

Labai svarbu yra pažinti tą šalį, kurioje tenka šiandien gyventi jau keletai dešimčių tūkstančių lietuvių ir kurią krypta didesnė Lietuvos emigracijos dalis.

Kad gerai pažinti šalį, neužtenka po ją pavazinėti, pamatyti jos besivystanti žemės ūkį, pramonę, prekybą, besikuriančius miestus ir t. t.

Tikriausią supratimą apie būklę kuria valstybę galima turėti tik iš skaitlinių. Arba kitą sakant visą šalies gyvenimą pamatyti skaitlinėse.

Šioje temoje pasistengsiu Braziliją atvaizduoti skaitlinėse. *)

Teritorija.

Brazilija, pirmame jos nepriklausomame šimtmečiame padidėjo žemėlapio duomenimis sudaro plotą 8.494.229 kvadr. kilometrų.

Visą Brazilijos Respubliką sudaro 22 estados, kurios sudaro sekantį nuolatos bendro teritorijos plotą:

Amazonas	21,50	nuoš.
Matto Grosso	17,39	"
Pará	16,04	"
Goyaz	7,57	"
Minas Geraes	6,99	"
Bahia	6,23	"
Maranhão	4,08	"
Rio Grande do Sul	3,26	"
São Paulo	2,91	"
Piauh	2,99	"
Parana	2,35	"
Ceará	1,75	"
Territorio do Acre	1,74	"
Pernambuco	1,12	"
Santa Catharina	1,12	"
Parahyba	0,66	"
Rio Grande do Norte	0,62	"
Espirito Santo	0,53	"
Rio de Janeiro	0,50	"
Alagoas	0,34	"
Sergipe	0,25	"
Sergipe Federal	0,01	"

Iš to skaičiaus estadų ir teritorijos padėtimi taip dalinasi: Rubežiuojasi su vandenynu: 1.862.971 kvadr. kilom. 21,93 nuoš. bendro ploto.

Rubežiuojasi su kitom valstybėm: 3.451.065 kvadr. kilom. 40,63 nuoš. bendro ploto.

Rubežiai su jūra ir su kitom valstybėm: 1.941.150 kvadr. kilom. 22,88 bendro ploto.

Už jūros ribų tik Goyaz ir Minas Geraes estados: 1.237.113 kvadr. kilom. 14,56 bendro ploto.

Gyventojai.

Einant antrojo gyventojų surašymo daviniais 1920 metais visoj Brazilijoje buvo 30.635.605 gyventojai; 15.443.818 vyrų ir 15.191.787 moterų. 29.045.227 žmogai, 1.565.961 svetimšalis ir 24.417 nežinomos kilmės.

Daugiausiai gyventojų turėjo Minas Geraes estada: 5.888.174. São Paulo 4.592.188, Bahia — 3.334.465 ir t. t.

Tuo metu daugiausia gyventojų išskiriant Rio de Janeiro turėjo šie miestai:

São Paulo 579.033 gyv., São Salvador — 283.422 gyv., Recife 238.843 gyv., Belém — 236.402 gyv. ir Porto Alegre 179.263 gyventojus.

Atskiromis estadomis vienam ketvirtiniam žemės ploto kilometrui tenka sek. kiekis gyventojų:

Rio de Janeiro	36,8	gyv.
Alagoas	34,3	"
Sergipe	22,1	"
Pernambuco	21,7	"

*) Žiniomis pasinaud. Senat João Lira knyga: Cifras e Notas (Economia e finanças do Brasil.

São Paulo	18,6	gyv.
Parahyba	17,2	"
Rio Grande do Norte	22,1	"
Espirito Santo	10,2	"
Minas Geraes	9,9	"
Ceará	8,9	"
Rio Grande do Sul	7,7	"
Santa Catharina	7,0	"
Bahia	6,3	"
Parana	3,4	"
Maranhão	2,5	"
Piauh	2,5	"
Goyaz	2,5	"
Para	0,7	"
Territorio do Acre	0,6	"
Amazonas	0,2	"
Matto Grosso	0,2	"

Bendrai visos Brazilijos teritorijos plotą ir gyventojus pažėmus išėina 1 kvadr. kilometru 3,6 gyventojų.

Gyventojų daugėjimą galima matyti iš to, kad 1923 m. gruodžio mėnesį Brazilijoje jau buvo 32.767.342 gyventojai. Bėgyje 3 metų priaugo 3.131.737 gyventojų, arba virš milijono per metus.

Produkcija.

Visa Brazilija dalinama į 10 didelių žemės ūkio zonų: Amazonas — kurią sudaro estados Pará ir Amazonas; Parahyba, — kurią sudaro Maranhão ir Piauh estados; Ceara, — kurią sudaro viena Ceará estada; Parahyba, — sudaro šiaurinė dalis Parahybos, — Rio Grande do Norte; Alagoas ir Pernambuco estados; São Francisco — sudaro Bahia ir Sergipe estados; pietinė Parahyba — sudaro Rio de Janeiro, Espirito Santo, S. Paulo ir Parahybos pietinė dalis; Parana — sudaro Parana ir S. Catharina estados; Uruguajus — sudaro Rio Grande do Sul estada; periferinė, kurią sudaro Minas Geraes estada ir Centralinė, kurią sudaro Matto Grosso ir Goyaz estados.

Pirmoji zona — Amazonas — turi savo charakterišką visą elėtasi nuokitų zonų, duoda labai brangius produktus, kaip antai: kiaušius, cacao, kaštainai, medžiai, mediciniški augalai, audziamosios žolės ir visoki brangūs vaisiai. Pasizymi dar augančiu tabaku Borba iš kurio vystosi geriausių rūšių kultūrinis tabakas.

Antroji zona — Parahyba turtingiausia natūraliais augalais, kaip antai: brangūs medžiai, mediciniškos žolės, audziamosios žolės, kaučukas, kakao, resina; pastaruojau laiku jau daug eksportuojama augal babašū, kuris turi labai aukštą vertę industrijoje. Žemės ūkio produktai šie: medvilnė, kava, kakao, cukrinė nendrė, ryžiai, kukurūza, pupelės ir tabakas.

Panašūs produktai gaminama ir Ceara zonoje. Parahybos zona gamina svarbiausius produktus: medvilnę ir cukrų; kaip antraeilės reikšmės dalykus auginama tabaka, kava, ryžius, kukurūzų ir mandioką. Rio Grande do Norte estada įpattingai daug gamina cukraus, kur auga geriausių rūšių cukrinė nendrė.

São Francisco zona taipgi pasižymi cukrinių nendrių kultūra ir gerai derančiu aukštos rūšies tabaku. Šiedu produktai sudaro svarbiausį šios zonos turta.

Bahijos estada šioje zonoje pasižymi kavos produkcija ir užima trečią vietą jos eksporte Brazilijoje. Iš čia paeina žinoma savo geru skoniu kava Reconcavo. Bahijos estada yra taipgi didžiausiu visoj Brazilijoje tabako ir cacao produktoriumi.

Pietinėj dalyje zonos Parahyba žemės ūkio produkcija viršija kavą. Kavos produkcijoj užima pirmą vietą S. Paulo estada. Antrą vietą užima cukrinių nendrių kultūrą — cukraus pramonė.

Pernambuco estada yra didžiausių cukraus gamintojų visoj Brazilijoje.

Pernambuco estadoj ir Rio de Janeiro estados Campos apygarđoj randasi jau įrengti didžiuliai cukriniai fabrikai, sulig paskiausių technikos reikalavimų.

Paranos zona garsi dideliais miškais, kuriuose auga puikiai geros rūšies medžiai. Čia svarbiausią vietą užima miško medžiagos gamyba ir jos eksportas. Antroji vietoj stovi arbatos Herva Matė produkcija. Šios rūšies arbatos gamyba turi tiek verės Paranos estada, kava kitose Brazilijos estadose. Paranos estada išveža taipgi tabaką, kviečius, miežius, avižas, pupeles, kavą, vynu, mandiokos, kukurūzų miltus, tapioca, bananus ir kitus žemės ūkio produktus.

Zona prie Uruguajaus, apgyventa išimtinai beveik europiečiais: italais ir vokiečiais, daugiausiai vysto gyvulininkystę ūkį, konkuruodami su S. Paulo esada. Geriausiai čia išvystyta ryžių ir dobilų „alfafa“ kultūra. Gan dideliu kiekyje produkuojama kviečiai, avižos, miežiai, kukurūza, pupelės, vynuogės, mandioka, sodnų vaisiai ir kiti žemės ūkio produktai. Arbata Matte taipgi duoda nemažai pelno Rio Grande do Sul estados ūkininkams.

„Ferferinė“ zona, kurią sudaro Minas Geraes estada pasižymi tuo, kad beveik visa jos teritorija turi labai derlingą žemę vad namą „terra roxa“ taitinkamiausia kavos kultūrai dirva.

Kviečiai, tabakas, pupelės, ryžiai, kukurūza, mandioca, kaučukas mangabeira, cukrinė nendrė, medvilnė, dera geriausiu pasisekimu, kaip ir kitose estadose ir vietomis tų augalų derlius net viršija kitas Brazilijos vietas. Nors ši zona negalima pavadinti zona „Arbatos Matte“, vienok jos kultūra vystosi geriausiu pasisekimu.

Stebuklingai

tikrai pamatuotai ir tikriausiai įrodyta Balsamo st. Helena visokių skausmų gydymo jėga. Pavartojus Balsamo st. Helena per 10 minučių žmogus pajaučia skausmų palengvėjimą. BALSAMO St. HELENA parduodamas visose vaistinėse.

Pietinė Minas Geraes estados dalis vadinama „turių trikampiu“, duoda nepaprastai žemės ūkio kultūros derlių.

Apie centralinę zoną, Matto Grosso ir Goyaz estadas žinomas ekonomistas And e Rebouças taip rašo: Kaip Kalifornijoje, taip lygiai ir šiedvi estados, kaip turtingiausios ir mineraliniais turtais, turi nepaprastai didelę žemės ūkio ir industrijos ateitį. Nerasti Brazilijoje kitų tinkamesnių vietų kaučuko, cacao, vanillo, kavos, tabako, cukrinių nendrių ir kitiems tropikaliniams augalams veisti, kaip Goyaz ir Matto Grosso estados yra.

Cacao šiltose šių estadų vietose duoda tą pat derlių, kava Pará ir Maranhão estadose. Vanilia šiose estadose turi maloniausią kvapą, negu kur kitur. Žemė turtinga kristaliniais mineralais ir benzolio, bei naftos produktais.

Kavos krūmai auga tiek aukščiau, kaip apelsinų medžiai didžiuliai plotai derlingų kavos kultūrai dirvų, aukštai vertinamų S. Paulo estados kavos produktorių.

Goyaz tabakas taipgi laikomas geriausiu visoj Brazilijoje. Cukrinė nendrė Matto Grosso estadoj auga nepaprastai didelė. Goyaz estados aukštumos, taip vadina-

L. Valiukas.

Brazilija ir lietuvių emigracija Brazilijon.

X Žemės sklypelių ir kolonijų pirkimas.

Su sklypelių pirkimais įvyksta paprastai taip: Juos perkant tikimasi turėti naudos tuo būdu, kad gyvenant nuosavam name nereikės mokėti buto nuomą ir antra, kad laikui bėgant pirkusis bus namo ir žemės savininku. Viskas būtų pakenčiama jeigu São Paulo miesto būty bent kiek pastovesnių darbų. Jeigu užpirkusis sklypeli ir pastatęs namelį, bei paprastą palapinę (kurią yra daugiausia) tikisi per 60 mėnesių mokėti po keliosdešimtis milereisų, turi darbą kur nors netoli pirktojo sklypelio, — dar pakenčiama, — bet labai dažnai atsitinka taip, kad darbas užsibaigia ir surandamas suvis kitoje miesto dalyje, kur nuvykimui reikia keletą kartų keisti bonde (tranzavų) — arba reikia kur nors išvykti už miesto, bei į kitą miestą arba darbus, — tokiam atvejuje pirkėjas patenka į tokias sąlygas kad ir mokėti neįsigali, nes turėdamas „savo namą“ turi dar mokėti už nuomuojamą butą.

Kadangi uždarbiai Brazilijoje neperdidžiausi, kad iš jų pakeltų su šeima pragyventi, mokėti už butą ir dar daryti kiekvieną mėnesį įmokėjimus už pirkto objektą, kuris apsolučiai šiandieną jokios naudos neduoda. Kitas klausimas, jeigu išėivis taupumo sumetimais sklypą užperka ir įnašus daro nelyginant kaip banko indėlius. Bet čia susiduriama su garantijos klausimu. Pinigai idėti bankan nežūva gali nežūti ir įmokėti už užpirtą sklypelį, — bet bankas pabaudos nededa, jeigu idėlininkas nedaro įnašų kiekvieną mėnesį, — sklypeliu pardavinėjimo istaigos gėna gudniai sudaro sutartis, kuriomis einant neįmokėjęs 2 — 3 mėnesius iš eilės, pirkėjas nustoja žemės ir nustoja visų anksėiau įneštų pinigų.

Žemės pardavimo istaigos juridiniai lieka teisėtos, nors dažnai tą patį sklypelį parduoda keletą ir net keliolika kartų.

mi Pirinėjai, Serra Dourada (turtingi brangiais, kaip auksas mineralais) Serra de Santa Martha ir Cordilhera Grande aukštumos siekia iki 1800 metrų, turi puikiausią klimata, kur dera visi Prancūzijos ir Italijos augalai. Ši vieta tinkamiausia imigrantams ir yra nelyginant daržas europiečių aklimatizacijai. Geografas E. Reclus pasakė, kad nėsą pasaulyje kitos šalies, kur taip gerai galėty gyventi baltoji, juodoji ir raudonoji žmonių rasės.

Vyno kultūra Goyaz estadoj yra seniausia is visos Brazilijos. Iš čia buvo gabenama vynos kolonijū laikais kaip dovanos Portugalijos karaliams. Vynuogės čia duoda du derlių per metus. Pirmojo derliaus vynuogės vadinamos sausojo laiko (Gegužės-Spalio mėnuo) duoda geriausia vynu. Antrojo derliaus, taip vadinamojo „lietu periodo“ (Lapkritys-Balandis mėn.) vynuogės

yra kiek mekesnės vertės. Goyzo miškuose yra gan daug laukinių vynuogių, kurios irgi tinka vyno gamybai. Brazilijos tabakas turi tokią vertę, kai prancūzijos vynai.

Estados	1920 m. milereisai	1923 m. milereisai
São Paulo	434.445.960	913.191.043
Minas Geraes	328.575.390	508.602.000
Rio de Janeiro	106.134.340	127.728.663
Espirito Santo	80.468.570	128.934.000
Bahia	32.927.180	39.988.249
Pernambuco	19.845.000	23.450.000

Kavos eksportas taip vystėsi 1915 m. išveža už 620.489.678 milereisų, o 1919 m. už 1.226.462.771 milr.

Lietuviai kaip žemės ūkio šalies išėiviai tikrai žemės įsigijimais susidomėję, bet stokuojant jų tarpe vienybės, solidarumo ir organizacijos toli gražu nieko nedaro planingai, apgalvotai ir lengvai pasiduoda svetimtaučių įkalbiaėjimams. Čia noriu kiek iliustruoti iš kairiųjų stambių sklypelių pardavinėjimo istaigų veikimą apie kurias beveik kiekvienam São Paulo lietaviui yra žinoma, nes keletas šimtų mūsų tautiečių panašiai sklypelius „pirkko“ ir jau didelis jų nuosimtis atsimitė, išskaičiuojant nenaudingumą, arba aplinkybių verčiamis. Net yra dar idėmėni reiškiniai; kad atsimitė „pirtučių“ sklypų „savininkai“ miesto pyragų pamėginę grizta atgal į kavos fazendas, — tik tokia išėitis, nes lieka suvis be pinigų.

Dalykas tame, kad sklypelis kaip minėta, šiandieną jokios naudos neduoda, bet uždeda sunkią našta; nepajėgus jos pakelti turima didelis nuostolis.

Kitas dalykas, jeigu sklypeliai būtų didesni ir pigesni (paprastai 400 kv. metr.) arba būtų galima jų keletą nupirkti, kad būtų galimybė įtaisyti nors daržą, iš ko pirkusis turėty jeigu ne visą, tai bent maisto pragyvenimui. Mažas malonumas turėti tokią „nuosavybę“ kurią, porą mėnesių neįmokėjęs, lengvai nustosi ir kas svarbiausia reikia nuolatos žiūrėti į fabrikų vartus.

Sklypelių pirkimas tinka tik miestų — prancūš žmonėms, kurie eilėmis metų susigyvena su miesto gyvenimu; k. a. amatininkams, prekybininkams, šoferiams, bei kitų verslų žmonėms nuolatos mieste turintiems užtikrintą uždarbį. Iš lietuvių išėivių tarpo tokių yra suvis maža ir jie dar pastovesnių užsiėmimų neturi, todėl ir neduostabu, kad iš gražiai įkalbėtų sklypų išėina tik nenauda.

Įkalbinėti apsukrūs agentai moka: iš anksto ir darbo žada duoti, bei darbus parūpinti. Net kairiuriose vietose ir bjaurios provokacijos griebiasi k. a. vie-

tyra kiek mekesnės vertės. Goyzo miškuose yra gan daug laukinių vynuogių, kurios irgi tinka vyno gamybai. Brazilijos tabakas turi tokią vertę, kai prancūzijos vynai.

Kava, cukrinė nendrė, medvilnė, cacao ir tabakas yra svarbiausi iš visų kitų kultūrinių žemės ūkio augalų Brazilijoje.

Kavos gamyboje Brazilija užima beveik monopolizuotą vietą, būtent apie 80 nuoš. visos pasaulinės kavos produkcijos.

Pirmosios kavos plantacijos pasirodė Pará, o vėliau Maranhão estadoje.

Dabar svarbiausiais kavos produktoriais yra S. Paulo, Minas Geraes, Rio de Janeiro ir Espirito Santo estados.

Kava sudaro vieną ketvirtadalį visos šalies produkcijos. Kavos produkcija 1920 metais skaitlinėse taip atrodo:

Estados	1920 m. milereisai	1923 m. milereisai
São Paulo	434.445.960	913.191.043
Minas Geraes	328.575.390	508.602.000
Rio de Janeiro	106.134.340	127.728.663
Espirito Santo	80.468.570	128.934.000
Bahia	32.927.180	39.988.249
Pernambuco	19.845.000	23.450.000

Šiais metais kavos gamyba jau yra pakilus 200 nuoš., sulyginant su 1919 metais. (Bus daugiau).

ELIAS CASOY

Bakalėjos, gastronomijos
KRAUTUVĖ
RUA JOSÉ PAULINO 123 NR.
(Bom Retiro) arti stoties Luz
bondės 53, 55, 23 ir 21.

Naujai gauta užrubežinės prekės: rusų degtinė, privačių dirbtuvių ir valst. monop. „žubrovka“, „riabinovka“, „pomerančevaja“, „Aliam kimel“. Yra nacionalė degtinė. Visoki žuvų konservai, olandiškos visokių rūšių silkės, marinuoti ir sūdyti agurkai, kopūstai, krienai, garstyčiai, visokių rūšių kruopos, visoks cukrus, kava, arbata, duona, rūkytos dešros ir kumpiai. Visada švieži kiaušiniai. Visoki papirosai ir tabakas.

Kainos pigios ir prieinamos. Kalba rusiškai, lenkiškai ir vokiškai. Turime svečiams kambari, kur galima išgerti ir užkasti.

Tautieti! Tik „Pietų Am. Lietuvy“ rasi sau susiraminimą ir paguocą.

Pirmoji Lietuvių krautuve ir fabrika

gėrimų, likierių ir maisto produktų. Išdirbama sulig Europos pramonės. Yra visokių europietiskų prekių.

Fabrika randasi: Avenida Pedro II Nr. 264

Krautuovė: Rua Padre Raposo Nr. 99 (Alta da Mooca) ir Villa Bella: Avenida Patria.

Savin. PRANAS ORLICKIS.

ZEMĖS SKLYPAI ISSIMOKETINAI

Pasiducda Viloj 15 de Novembro, prie pat nuolatiniais traukiniais, Central. gelžkelių susisiekimo stoties. Lotai 500 kv. metrų kainuoja 2:000\$000 išmokėjimui per 5 metus. Sklypai sausoje vietoje, gražus. Reikalingi pardavimo agentai, vietoje ir mieste. Kreiptis: Rua Alvares Penteado No. 39 3° andar, salė 4, nuo 15 ligi 17 valandos. Snr. Carvalho.

Siuvėjas

Žinomas Kauno siuvėjas
IZIDORIUS STONIS

irėngė naujame bute siuvyklą. Priimama ir sąžiningai atliekama vyriškų ir moteriškų rūbų užsakymai. Moteriški ir vyriški rūbai siuvama paprasti ir pačių moderniškiausių madų.

Priimami užsakymai įvairių madų moteriškoms suknelėms.

Darbas garantuotas.

Rua Mendes Gonçalves nr. 53
(Bondės „Bresser“)

LIETUVI!

Jeigu tu esi rimtas žemdirbys ir rimtai manai Brazilijoj siekti savistovaus gyvenimo, tai žinok, kad tvirtą šviesesnės ateities pamatą tu sukursi ne fabrike, bet provincijoj žemės ūkiu besiversdamas.

Ir tik is žemės tu pasemsi pinigine paramą tolimesniam prasišyvenimui.

Pirkdamas žemę žinok, kad S. Paulo estados derlingiausioje Sorokabanos gelžk. zonoje yra lietuvių žemdirbių apgyventa kolonija

„NAUJOJI LIETUVA“

Tik šioj kolonijoj tu prasigyvensi, išlaikysi savo prigimtą kalbą ir lietuvių tautos papročius, tik čia tavo širdžiai bus ramu ir malonu tarp savųjų brolių gyvenant.

Žinok ir tai, kad tik tokia didžiulė kolonija, kai Dr. Labieno da Costa Machado duoda visas galimybes kolonistui lengvai įsikurti įsigytoj žemėj.

Tuo reikalu užėik asmeniškai pasikalbėti, arba laišku, lietuviškai rašytu, kreipkis į centralinę kontorą:

Dr. Labieno da Costa Machado.

Rua Washington Luiz 32-A. Caixa Postal 296 São Paulo.

REIKALAUKITE VISADA BOHEMIA

SKANIAUSIĄ ALŲ

TIPO PILZEN

Tuzinas butelių 11\$000

Pristatoma į užsakytą vietą.

COMPANHIA PROGRESSO NACIONAL

Rua dos Italianos Nr. 18-30.

Telefonai 5-2048 ir 5-2048

S. PAULO

Bar -restoranas „TEUTONIA“

Pietūs ir Vakarienė po 2\$500

nuo 8 val. kasdien koncertai nuo 8 val.

Rua Timbyras, kortė S-ta Ephygenia. Telefonas 4-8144.

Šalti ir šilti užkandžiai, vietiniai ir užrubežiniai gėralai.

Alus iš bačkos — Brahma.

Geriausia vietale praleisti vakarus, orkestras griežia puikiausius rusiškus kūrinius ir popuri.

REIKALINGAS plytininkas, kuris mokėtų įrengti plytynę dirbti plytas ir dokalkas. Del sąlygų kreiptis: rua Washington Luiz nr. 32-A, S. PAULO.

Skelbkitės

„PIETU AMERIKOS LIETUVYJE“

Jeigu jums reikalinga išreklamuoti savo prekybą, ar išdirbystės įstaigą, paieškoti gimines, pažystamus, paskelbti paieškojimus apšvedimo tikslu, paskelbti vestuves, sutuoktuves, geriausiai tai padarysite skelbdamiesi „Pietų Amerikos Lietuvyje“.

KONTRAKTAS, KURI COMPANIA AGRICOLA BARBOSA

DARO SU SAVO KOLONISTAIS SEKANTIEMS
1928-1929 UKIO METAMS.

Kavos priežiūra.

Mokama už tūkstantį krūmų mėiams 500\$000. Lūkas, kur auga kava neakmenuotas.

Derliaus nuėmimas.

Už suskinta maišą 110 litrų kavos mok. 2\$500.

Dienos darbo mokesnis.

Padienis už darbą mok. vien. darbin. 6\$000.

Pagamentas.

Du pagamentai, kas du mėnesiai.

Medicinos priežiūra.

Veltui. Fazenda gydytojas du kartu savaitėje daro apžiūrėjimus visų kolonistų. Taipgi yra nuolatinis feičeris, kuris suteikia pirmą pagalbą nelaiminguos atsitikimuos ir atlieka nuolatinę sergančių priežiūrą.

Gyv. namai.

Geri gyv. namai plytiniai ir mediniai, su lubomis ir grindimis, elektros šviesu. Visiems gyventojams ivesta vanduo ir įtaisytos skalbyklos; pečiai duonai kepti; dideli daržai ir geros gyvūnams ganyklos.

Sėja.

Kavoje auginti augalus neleidžiam. Todel ties kiekvieno kolonisto namais yra didelis dirbamos žemės plotas ir kiek tik pajėgia ir nori kolonistai, gali pasisėti, bei pasisodinti augalų ir arti savo namų.

Krautuovės.

Bendrovė fazendoj turi nusavus reikalingiausių daiktų san-

dėlius. Kiekvienas pirkėjas gauna imdamas prekes kartu ir sąskaitą, kurioj pažymėtas prekių kiekis ir kaina, kad galėtų patikrinti teisingumą.

Mėsa.

Kiekvieną šeštadienį piaunama galvijai, o sekmdienio rytais, kas tik nori gauna šviežią mėsa.

Pieninė.

Pienas išduodamas kas rytas fazendos pieninėj, sulig orderių po \$300 reisų už litrą.

Derlius.

Gerai ir laiku apžiūrėta kava duoda gerą derlių. Pereitais metais 1000 krūmų davė 240 arobų, nuo 50 krūmų buvo gauta po 17, 18 maišų kavos po 110 litrų. Sekančiais metais laukiama labai gero derliaus, kas mūsų kolonistams duos didelį pelną.

Nieko nelaukę važiuokite darbuotis į fazendas žemės ūkiu Bendrovės „Companhia Agricola Barbosa, ties Cambara miesteliu. Kolonistų namai randasi 2 kilometrai nuo gelžkelio stotčių ir 4 kilom. nuo miestelio Cambara.

Kelionė.

Išlipti Ourinhos st ty (Sorocabana) ir sėsti į traukinį São Paulo-Parana, kuris išeina 2 val. 30 min. po pietų ir išlipti nuo Ourinhos antroj stoty (Leoflora) 2 kilom. nuo Companijos raštūnės, iš čia pranešti telefonu del pasiuntimo padvadų pervežimui į fazendą.

noje vietoje paleistas provokacinis gandas apie „baznyčios“ statymą vistik agentams davė gerų pasekmių.

Jeigu mieste kas su panašiais pirkimais apsigauja, čia del kalbės tenka primesti ir pačiam „pirkėjui“ nes čia lietuvių yra daug ir jie galėtų bent kiek nors solidariau veikti, bei vienybės organizacijos būdu savo reikalais rūpintis.

Smerktinas kaikiurių agentų propagandos būdas tolimoje provincijoje, kur nieko nežinančioms kavos fazendų kolonistams apskrūs agentas atvaizduoja São Paulo „rojų“, siūlydamas užpirti sklępeli. Nupasakoja gražiausiomis frazėmis nebūtus dalykus. Ten fabrikai ant kiekvieno zingsnio, ten susisiekimas kopuokliausias, ten vietoje mokyklos bei baznyčios ir daug panašiu gundinimų. Mažai prityrimo turintis mūsų kaimietis tokiu būdu užsimanė būti didelio Brazilijos miesto ponu ir nei žinodamas nei matydamas, vien tik vaduodamasis įkalbėjimais, duoda rankpiničius. Atvykęs į miestą toli gražu to neranda, kas buvo žadėta. Vietoje baznyčios — kai kokios jau svetimos tikybos šventyklos — keletas plytų pamatui vos pacėta. Vietoje mokyklos — tik tuscia vieta, ant dailaus plano nubraižyta. Vieton žadėtų fabrikų ir darbų, jis čia sutinka bedarbius ir šiaip nupuolusius ūpo savo tautiečius; pasikalbėjus su pirkusiais sklępeliais, įgauna tokį ūpą, kad išūkrųjų patenka į keblią padėį.

KORESPONDENCIJOS

Fazenda Cachoeira. Šioj fazendoj gyvena 12 lietuvių šeimynų. Beveik visi darbuojasi sulig kontraktų prie kavos apdirbimo.

Darbo sąlygos tokios: už 1000 krūmų moka 500\$000 metams, skynimas kavos — 3\$000 už 120 litrų maišą. Padietiams darbininkams 7\$000 už darbo dieną.

Šioje fazendoje, sulyginus su kitomis gyvenimas pakenčiamas. Pats savininkas nors negyvena kartu, bet gera administracija. Mokesnius išmoka teisingai, suktybių nėra. Pereitus metus buvo įsivyravę ligos. Iš lietuvių sirgo 21 žmogus; viena moteriškė mirė. Ligonių priežiūra buvo gera. Pats administratorius tankiai ligonius lankydavo ir susirgusiems skubiai tiekė gydytojo pagalbą ir vaistus. Medicinos reikalams kiekviena šeimyna moka po 5-6 milereisus mėnesiui.

Šiemet nors nekoks buvo derlius, vienok kukurūzų, ryžių ir šabalbonų užaugo pakankamai. Neturės tik tie, kurie tinginiavo ir nieko nesodino.

Lietuviai mano kontraktuotis ir pasilikti sekantiems metams. Viena tik bloga, kad šioj apylinkėj yra pavojingos musės, nuo kurių platinasi kartais ligos; pri-

pratusiems prie klimato jos nekenksmingos.

Mokesniai už darbus čia išmokami kas 3 mėnesiai. Maisto produktus ir kitas prekes žmonės neturinti pinigų gauna miestelio krautuvėse sulig orderių. Produktus sulig orderių galima imti laisvais pasirinkto krautuvėj.

Lietuvių sugyvenimas būtų pakenčiamas. Viena tik S. S. lenkuojanti šeimyna padaro visokių nesupratimų, iš kurių kyla net barnių. Svarbiausias šios šeimynos minusas, kad jina del nesuprantamų priežasčių nori įtikti administracijai ir labai darbuojasi su ilgais liezuviais, visai skųsdama kitus, vienok administracija ilgaliuvių nemėgsta ir į jų plepalus nekreipia dėmesį. Būtų neprošalį S. S. šeimynėlei susiprasti.

Bendrai lietuviai gan domisi gyvenimu ir po 15 gegužės ruošiasi prenumeruoti „Pietų Amerikos Lietuvį“.

Cachoeiros Moskitė.

Fazenda Soltino. „Pietų A. Lietuvy“ 14 Nr. tulas „Pats mačiau“ neteisingai paduoda žinias apie lietuvių elgesius ir Juozų varduvių šventimą. Vardan teisybės noriu štai ką del to korespondento pasakyti.

Visu pirma korespondentas nežino, kiek fazendoj yra lietuvių šeimynų: rašo 17, o faktinai — 20; jis rašo, kad varduvės buvo švenčiama sekmadieny, o iš tiesų buvo švenčiama šeštadienio vakarą. Korespondentas primeta lietuviams girtuoklavių, bet man yra žinoma, kad pats korespondentas bene buvo pirmutinis pasigėręs. Korespondentas rašo ten buvęs, bet ištikro — nebuvo, nes jį nieks neprasė.

Korespondentas primeta vienam asmeniui, kad jis visur nori būti „pirmuoju“ ir būk girtuokliaujas. Aš pasakysiu, kad tas asmuo turi pilną teisę būti pirmuoju, nes labai daug yra lietuviams pasidarbavęs, begelbėdamas juos iš blogų fazendų ir net daug sykių gerokai nukentėjęs. Beto daug yra pagelbėjęs ir kituose lietuviams reikaluose. Toliaus, tas asmuo jei eina svečiuosna pas savo tautiečius, tai ten, kur jis prašomas, bet kiek žinau, korespondentas „Pats Mačiau“ mėgsta landyti į svečius visai neprašomas ir net svetimą degtinukę netik mėgsta gerti, bet ir po stalu laistyti.

Bendrai pasakysiu, kad tokios korespondencijos nedaro garbės korespondentams ir neduoda jokios naudos. Rašančiam į laikraštį reikia būti daugiau objektingu ir rašyti tik teisybę.

Saltinietis.

Fazenda Soltino. Fazenda Soltino yra tuo įdomi, kad randasi gražioje vietoje: prie stoties Rodrigues Alves, per fazendą ir šonu eina automobilių keliai, per

dienas ūžia automobiliai. Kolonistų butai beveik visi ant kalnelio, sudaro lyg pusrutulį. Nuo stoties žiūrint, namai gražūs ir tvarkingai sustatyti sudaro gražų vaizdą, nors viduje didelė proza.

Antrą fazendos centro pusraštį sudaro, Administracijos, vaistinės, krautuvės, mokyklos, baznyčios ir gydytojo namai.

Graži fazenda, gera, be akmenų žemė, nuolaidūs kalneliai, villote — vilioje darbininkus. Ir nors mažiau moka, kai kitose fazendose, bet žmonių čia visada pilna, kuomet kitose jų trūksta.

Čia lietuviai gyvena laisvai niekenu nevaržomi, kaip ta daina sako: Kada noriu geriu, kada noriu dainuoju, — žinoma, atlikęs dienos darbą.

Daugiausia lietuvių Mariampoliečių, beveik visi moka skaityti ir rašyti — yra ir daugiau pasimokinusių. Lietuviai čia nenusimena, nors ir sunkiose naujo gyvenimo ir klimato sąlygose, Pradžioje kamavo ligos; daugelis fazendoj įsiskolino.

Keleta jaunesniųjų pasimirė. Likusieji stengiasi, darbuojasi, nori su visais atsisteisti ir ateity geriau gyventi, negu dabar.

Belaukiant Velykų kiekvieno lietuvių širdyje buvo jaučiama pasiilgimas savos baznyčios ir kunigų... Lietuvy visai susiraminimas, kad čia vietinė baznyčioj susirinkę pagieda prigimtajai kalba.

Jaunimas gan blaivus; dauguma skaito „Pietų Amerikos Lietuvį“, susirinkę padainuoja, pašoka.

Vakarais skamba lietuviškos dainos, atsimuša jų aidai į kalvas, tarsi sveikina visus Brazilijos lietuvius.

Jei nebūtų įpratimo prie tos nelemtos dektinės — tai tikrai būtų galima lietuvių gyvenimu pasididžiuoti.

Taigi, tautiečiai, ar negeriau būtų užsisakyti „Pietų Am. Lietuvį“ — mažiau pinigų išleistumėt ir smagiau plauktų liuoslaikio valandos, o ir naudingų žinių turėtumėt.

Kolonisto vaikas.

GERKLĖS IR ŽIOCIŲ

skausmus numalšinsi, jei 2 — 3 kart į dieną paplausi burną ir gerklę **Balsamo St. Helena**. Plovimas atliekamas skiediniu: 1 stiklinė balsamo įpilant į litrą virinto vandens.

Svarbiu reikalu

Kapitanovas, Linevas, Gerdzievskis ir Vinkšna prašomi skubiai atsilankyti „Pietų Amerikos Lietuvos“ Redakcijon.

Pranešimas.

Lietuviai bedarbiai! Jeigu rengiatės aplėsti São Paulo ir važiuoti į kavos fazendą, žinokite kad dar yra liuosų kolonistams vietų kavos fazendoje **Bella Vista** savin. **HENRIQUE DA CUNHA BUENO**, arti stoties Ipaussu Sorocobano gelžk. linijoje.

Kreipiantis į Emigracijos įstaigą parodykite šį laikraščio skelbimą išgavimui kelionės dokumentų.

Fazendai Bella Vista reikalinga 50 padieninių darbininkų (camaratu). Mokama 8\$000 į dieną. Išvažiuojant kreiptis į Emigracijos įstaigą S. Paulo.

Apie tai, kad fazenda **Bella Vista** yra tinkama, „P. A. L.“ redakcijoj yra žinių ir reikalui esant gali duoti informaciją.

A. Marma.

VIENYBĖ - GALYBĖ.

Stovi jaunas berželis
Vidury girios galingos.
Nors jo lieknas stiebelis.

Nebijo jis vėtrų
Nei audrų žiaurių,
Tik griūva nuo kirvių
beširdžių žmonių.

Iš kirto tą girią,
Kur amžiną ošė dainele.
Paliko tik liekną
Vienužį berželį.

Sušvilpė smarkūs
Rudenio vėjai, —
Prieš juos atsispirti
Jau jis negalėjo.

Suvirko dar graudžiai,
Beblaškomas vėjų,
Norėjo pakelti galvelę
Ir... lūžo pusiau.

Taip ir tu, lietuvi,
Šaly svetimoj,
Jei vengsi vienybės,
Tu vėtroj pražūsi žiaurioj.

Broliai, tautiečiai!
Lygus bedal!

Aplėdom Tėvynę
Už duonos kąsnelį.

Atsidūrėm tarp vėtrų,
Klaikių dykumų,
Tad turim pakesti
Mes daug sunkumų...

Bet žinokim visi,
Kad vienybė - galybė!
Tarp mūsų vienybė
Teskleidžia žiedus!

Jei meilė, vienybė
Tarp mūsų žydės —
Gyvenimo kryžiai ir audros
Mus parlaužt negalės.

PRANEŠIMAS.

Šiuomj pranešame tiems, kurie yra pirke per p. M. Jagučanskį, Kaune, kolonijoj „Nova Lithuania“ žemę sumokėję Lietuvos Kredito Bankė rankpinigius 130 dolerių ir atvykę Brazilijon ant tos žemys neapsigyveno ir pirkimo aktų nesudarė, kad jų teisės į tą žemę ir panaikinimas antros ratos 130 dol. mokėjimo palaikoma iki šių metų Birželio m. 30 dienos.

Tie, kurie ligi tos dienos minėtų pirkimų asmeniškai, ar raštu mano kontoroje S. Paulo, Rua Wachington Luiz 32-A nr. nesutvarkys, bus skaitomi tiek nuo pirkimo, tiek nuo teikiamų lengvatų tame pirkime atsėake.

Tokie asmenys gali kreiptis į Lietuvos Kredito Bankan laiškaus ar per savo įgaliotus asmenis Lietuvoje, iš esamos ten sąskaitos įmokėtus pinigus kiekvienu metu atsiimti.

Dr. Labieno da Costa
Machdo.

S. PAULO

1928 m. Gegužės m. 15 d.

ŽEMES UKIS 5 ALKERAI

4 kilom. nuo gelžkelio stoties. Hansa su gyvuliais, triobėsiais, užsėliais, 800 apelsinų ir kitų vais. medžių sodnas. 1 alkeris užliejamos pievos, vandens jėga, malūnas — del savininko ligos parsiduoda už 16 conto milrs.

Su žinoti: Hansa, Joinville, Santa Catharina, R Hierling arba „P. A. L. Redakcijoj.

Dantų Gydytojas.

Rua Aurora No. 94
Geriausiai ir pigiausiai atlieka visus dantų gydymo darbus.
KALBA RUSIŠKAI.

A. Sakatauskas.

KO, KAZYTE, LIUDI?

Ko, Kazyte, liudi?
Ir ko-gi svajoji —
Delko taip nerami?
Kartais ašaroji?..

Ko švelnios lūpelės
Skausmu surakintos?
Ir žydrios akutės
Tarsi numarintos?..

O gal pasiilgai
Tėvynės garbingos?
Gražiųjų sodybų,
Kalbos maloningos?

O gal ir matušės
Tėvynės šalelėj,
Kuri senai miega
Šaltojoj žemelėj?

Gal gaila bernelio,
Kurį pamylėjai —
Iki šiai dienai
Pamiršt negalėjai?

Taip pat ir darželio,
Kur rūteles sėlai,
Vainikėlį pynelį,
Ant galvelės dėjai...

O vyšnių sodely —
Gegužė kukavo,
Lakšutė - meilutė
Sodyboj šūkavo...

Svetimoje šalelėj
Šiandien prisiminaus —
Tau visa to gaila,
Vienai pasilikus...

Neliūdėk, jaunoji,
Nebūk nusiminus —
Žydėki jaunystė
Ir būsi laimingai!

Tiesa, čion, Kazyte,
Tau svetimi žmonės;
Ir niekas negirdi
Skausmų nei dejonės...

Lietuva šalelė —
Už viską brangesnė!
Ten mūsų Tėvynė
Ir kalba malonesnė...

Kolon. Vaikas. NUŠIVILUS.

Nemanykit lietuviai,
Kad čia už dyką pinigai.
Jeigu nori reiskuką gaut —
Reik per dieną matiką traukt.
Kas to daryti nenorės —
Tas duonutės n-turės.
Per dienu patraukėau —
Brazilijos atsižadėau —
Kad sugrįžčiau Tėvynėn mano,
Atgaučiau žemutė savo —
Maniku žemę apdirbčiau,
Nė arkluką nepirkčiau.
Laimės šalis — o kad ja!...
Gal aš pakliuvau ne čia?
Važiuosiu pažiuēt toliau —
Nejaugi nerasiu geriau?!

Dantų skaudėjima

tikriausiai pašalina **Balsamas St. Helena**. Reikalinga tik pamirkinti vatos gabaluką uždėti ant skaudančio danties ir uplepti balsamu skaud. danties smagenis.

Kas žino

Kur randasi Jonas Misiūnas 22 m., 6 mėn. atgal išvyko į darbus ant kelio Rio-S. Paulo, Tui-guy ir dingo be žinos.

Pranešti šio laikraščio Redakcijon.

Balsamo ST. HELENA

yra geriausias visokių
skausmų nugalėtojas.

Idomiausias Lietuvos laikraštis ir vienintelis
katalikiškas dienraštis yra

„RYTAS“

Jis pasirodydamas kasdien, tiekia žinių iš Lietuvos ir užsienio gyvenimo. Tik „RYTE“ galima rasti tikrąją lietuvių tautos mintį, nes tik „RYTAS“ atstovauja didžiūmą Lietuvos piliečių.

„RYTO“ kaina: metams — 50 litų; pusei — 25 lit.; 3 mėn. — 15 litų; mėn. — 5 litai; užsienioose metams — 100 litų; mėn. — 10 litų (Vokietijai, Latvijai ir Estijai taikomas vidaus tarifas).

„RYTO“ adrs. sas: „Rytas“, Mickevičiaus g. 28, Kaunas,
EUROPA-LITHUANIA.

CASA EBERT

RUA CONCEIÇÃO 1 NR.
prie S-ta Ephygenia bažnyčios
telefonas 4-7972

PIRMOS RUŠIES VYRIŠKŲ
RUBŲ SIUVYKLA

dirbama sulig užsakymu.

Kalbama vokiškai, lietuviškai,
rusiškai. 21

VAISTINĖ

„Aukso Briedis“

VOKIŠKA FARMACIJA

Insteigta 1858 metais,

CONRADO MELCHER ir Co

55.

Rua São Bento 33 nr.

S. PAULO

Lietuvi-Tautietis

Jeigu nori žinoti, kas dedasi pasauly, tavo Tėvynėj, kas girdėti lietuvių išeivių gyvenime, kas tos svetimos nežinomos šalys, kur daugelis pakėles sparnus vykti. Jeigu nori turėti liuoslaikio praleidimui savo gimtoje kalboje gražių pasiskaijimų, jeigu nori turėti gerą, malonų išeivijoj nuolatini svečių ir draugų — **Skaityk „Pietų Amerikos Lietuvį“!** Nieko neleukdamas siūsk prenumeratos pinigų, o jis tave nuolatos lankys ir pavairins tavo nuobodų ir skurdų gyvenimą. Pasiūsk laišką ir 100 reisų markę — pasiūsim vieną numerį pasižiūrėti.

„Pietų Amerikos Lietuvos“ kainuoja:
Pietų Amerikoje.

Metams 16\$000, pusmečiui 8\$000, trim mėnesiams 4\$000

Lietuvoje: ir Kitose šalyse:

Metams 3 dol. 4 men. 1 dol. Atskiras num. 5 am. cent

Adresas laiskams: Semanario Lithuano, São Paulo, Caixa postal 3902 nr.

Lietuvoje gaunamas.

Kaune L. Alėja 76 nr. (Laikraščių Ekspedicija Pasaže).
Šiauliuose: Lietuvos Spaudos Agentūra, Vilniaus g-vė 140
Panevėžyje Masiulio knygyne.

Alykščiuose Laskausko knygyne.

Jonišky (Utenos) Pašto agentūroje.

Pušalote pas p. Alebiene.

Palangoje pas p. Silickiene.

Reikalingi platintojai Lietuvoje, Šiaur. Amerikoje, Anglijoj ir visoj Pietų Amerikoje.

TELEGRAMA

IŠTIKTI NELAIMES AR TURINTI

kitus kuriuos reikalaujama Brazilijos lietuviams seniau turėjo daug vargo ir išleisdavo daug pinigų

Kreipdamiesi

pagalbos į svetimas įstaigas ir kontorą.

DABAR TAS SUNKUMAS NUGALETAS

nes jau veikia lietuviškas Biūras „UNIVERSAL“

CIA LIETUVIAI GAUNA

įvairius patarimus, prigimtoje kalboje. Atliekama visoki įgaliavimai, vedama visokios bylos, paduodama prašymai, išgaunama visokie leidimai.

ATLIEKAMA PINIGŲ IŠIEŠKOJIMAI už sužeidimus, ar užmušimus darbuose, nes turi-

me savus gerus advokatus, kurie veikia sulig mūsų nurodymų ir kontrolės.

PATARIMAI VISOKIUOSE REIKALUOSE

Taipgi atliekama žemių ir kitokio turto pirkimas ir pardavimas. Turime atstovybes didelių kolonizacijos įstaigų netik Brazilijoj, bet iš visos Pietų Amerikos.

TAUTIETI! TIK LIETUVISKAS BIURAS „UNIVERSAL“

suteiks Jums geriausius ir teisingiausius pataravimus

KIEKVIENAME REIKALU

kreipkitės: S. Paulo, Rua dos Andradas Nr. 44 — 3 aukšt. Laiškus adresuokite „UNIVERSAL“ caiza postal 3902 S Paulo

Advokatas

DR.

FR. de SOUZA NOGUEIRA
Veda įvairias bylas. Raštinė:
Praça da Sé nr. 53, 6 aukštas, salės 608 — 610 (Palace de Santa Elena).

PĀIĖŠKOJIMAI

Jurgis Bazilius

IEŠKAU savo kėmą Antaną Sakalauską, Jurgį Žitinevičių ir Kazį Migonį iš Virbalio. Žinančius prašau pranešti tokiu adresu: E. F. S. est. Rodrigues Alves. Jurgis Bazilius.

Karolis Grumoras

Gyvenantis Fazendoj Monte Alegre, estaç. Tibiriça, Linha Mogyana ieškau broli Petrą Grumorą, gyv. Brazilijoj 46 metai, arti S. Paulo. Brazilijoj fazendos savininkas. Vedęs Antanavičiaus duktetį. Kas praneš gerai atlyginsiu.

Banco Germanico

SÃO PAULO

RUA ALVARES PENTEADO 19

kertė rua da Quitanda

RIO DE JANEIRO

SANTOS

Rua da Alfandega 5

Rua 15 de Novembro 164

Pašto, telegrafo perlaidos i Rusija, Lietuva, Estija, Latvija

22

Korespondentas Lietuvoje

LIETUVOS KOMERCIJOS BANKAS KAUNE

Tautiečiai! Jeigu jums reikia kokių nors patarimų, svarbiais ekonomiais reikalais kreipkitės „Pietų Amerikos Lietuvos“ Redakcijon, kuri jums suteiks teisingus ir sveikus patarimus.

Kontraktas kuri pasirašo

FAZENDA

SÃO BENTO

1928-1929 m.

1^a Uždirbti pinigai išmokama už 60 dienų iškart, kiekvieno trečio mėnesio antrą sekmodienį.

2^a Už 1000 kavos krūmų metams mokama . . . . . 500\$000

Už darbo dieną vienam darbininkui . . . . . 6\$000

Už 110 litrų surinktos kavos maišelj mokam . . . . . 2\$500

Kukurūzos auginimas

3^a Naujoj kavoj, dvidešimts trys už šimtą į vieną eilę. Duodama taipgi sodinimui žemė nuošaliai, tokiam kieky, kad kolonistas apdirbantis 10 tūkstančių krūmų, gauna virš 5 alkerų žemės. Jeigu žemė duodama sodinimui nenuvalyta, tai kolonistas už jos nuvalymą gauna 200 milreisu už alkerą, ta suma išmokama per 6 kartus, kartu su bendru jo pagamentu.

Sodinimas šabalbonų

4^a Naujame lauke, trys eilės šabalbonų tarp kavos eilių tiek sausu, tiek lietaus laiko metu. Tarp suaugusios kavos trys eilutės šabalbonų tik lietingu metu laiku.

Gyvulių veisimas

5^a Kolonistas apdirbantis 5 tūkstančius krūmų gali laikyti vieną karvę pienui ir vieną arkli; apdirbantis 10 tūkstančių krūmų, gali laikyti daugiau visų gyvulių.

Bendros pastabos

Fazenda turi gerus namus gyvenimui, su elektros šviesa vidui ir apšvietimu namų iš oro, geri kiemai, skanus vanduo, geri gardai kiaulėms, geros ganyklos gyvuliams ir t. t.

Lietuvių šeimynos, kurios nori dirbuotis kavos auginime sudarę metinius kontraktus, galime tuojaus priimti, nes turime parengtus apsigyvenimui namus ir darbą.

Fazenda São Bento, estaç. Chavantes.

IS LIETUVOS

Rūpinamasi Brazilijos lietuvių reikalais.

Laikraščio „Redakcijoje“ gauta iš Lietuvos Vidaus Reikalų Ministerijos emigracijos Referento laiškas, kurio svarbiausias žinias čia paduodame:

Lietuvos konsulas Brazilijai greitai bus atsiustas. Numatoma, kad atvyks tam tikra Lietuvos emigracijai tirti komisija.

Vidaus Reikalų Ministerijoje jau veikia emigracijos referentūra, kuri rūpinsis Lietuvos emigrantų reikalais. Emigrantai bus remiami medžiaginiai ir moraliniai, jeigu tik patys emigrantai Brazilijoje pareikš norą organizuoti ir bendromis pajėgomis gerinti būvį. Žodžiu, bus remiama kultūrinė ir ekonominių lietuvių organizacijų darbuotė. Tuo tarpu Emigracijos Referentas prašo „P. A. L.“ redakciją informuoti apie lietuvių būklę Brazilijoje, apie darbų galimybes ir kitas Brazilijoje kūrinosi sąlygas.

Prie progos tenka priminti, kad Brazilijos lietuvių emigrantų reikalai ir būklės gerinimo darbe teks daug pasidaryti vienintėlei grynai nepartinėi, kultūrinei Brazilijos lietuvių Sąjungai „Aušra“.

„Aušros“ Centro organams teks atlikti daug svarbių išievių būklės pagerinimo darbų, todėl tas belaukiamas greitai laiku didelis kultūros darbas „Aušra“ pastatys tinkamam aukštumon. Jos vadovybė turi jau dabar įtempti visas pajėgas atlikti tuos svarbius uždavinius, kuriuos jau deda organizacijos statusas ir Brazilijos lietuvių kultūriniai ir ekonominiai reikalai.

Sventė 10 metų Nepr. su-kaktuvių Lietuvoj atidėta.

Telegrafo pranešimu, turėjusi įvykti Gegužės 15 dieną visoje Lietuvoj 10 metų Nepriklausomybės minėjimo šventė—atidėta. Matomai bus laukiama Š. Amerikos lietuvių ekskursijų atvykstant ir bus suderinta kartu su II Dainų Diena ir Paroda.

AMERIKIEČIAI! DĖMĖSIO!

Atsiminkite, kad dvidešimtam amžiuje kiekvienas kultūringas žmogus negali būti be laikraščio. Brazilijoje gyvena žmonės geriausiai sužinos kas dedasi Lietuvoje ir Plačiajame Pasaulyje skaitydami

„TAUTININKU BALSAS“

Kiekvienas Amerikos lietuvis ras jame korespondencijų iš įvairių Lietuvos kraštų, net iš sodžius, miestelio kur gal yra likę jo tėvai, broliai.

„TAUTININKU BALSAS“ yra 12-16 pusl. tautiškos minties laikraštis. Jame galėsite rasti politikos straipsnių, beletristikos, įvairių apsakėlių, aprašymų, eilių, mokslo straipsnių, patarimų, juokų ir daug ko kita.

Kas antrą savaitę esti veltui priedas: „LIETUVOS JAUNIMAS“ Amerikoje gyvenantiems lietuviams kainą iki š. m. pabaigos labai mažą tik 8 litai.

(Prenumeratos kaina visiems metams Lietuvoj 6 litai, užsieny dvigubai).

„TAUTININKU BALSAS“

REDAKCIJOS ir ADMINISTRACIJOS adresas:

Europa-Lithuania, Kaunas, Vasario 16 d. gatvė Nr. 2.

ATGAIVINKIME LIETUVIS KUS RANKDARBIUS.

Šiuo reikalu reikėtų gan daug ką pasakyti, vienok čia kalbėsiu tik apie tuos rankdarbius, kurie turi praktišką reikšmę, yra pagėdijamaj ir mūsų bobutėms, ar jaunesnėms specialistėms moterims duotų šioj tokį užsiėmimą.

Kalbėsiu apie kaklaraiščius. Kaklaraištis toks daiktas, kurį dėvi visi vyrai. Jie daugiausia gaminami iš šilko ir nors pigiai parduoda, bet labai netvirti ir net negražūs. Visai kas kita — tautinių rankdarbių kaklaraiščiai. Viena, kad jie jau tautiški artimi mūsų siekliai, ypatingai sveturi, o antra, žymiai tvirtesni, praktiškesni ir niekad iš mados neišeina. Ir dar vienas dalykas: mūsų tautiški kaklaraiščiai turi nemažą vertę ir dailės atžvilgiu. Įpattingai jais dėmisi svetimos tautos. Tad jeigu mūsų rankdarbius brangina svetimi, juoliau tektų branginti mums patiesiems.

Mūsų manymu Brazilijoje yra nemaža moterų, lietuvių, kurios moka tautiškas juostas susiūti, todėl joms ir tektų prie to eiti. Tik reikia šį reikalą suorganizuoti.

„Pietų A. Lietuvio“ Redakcija čia atėis pagelbon tiek, kad atsiliepusi į šį straipsnį audėję, paskelbės adresus ir kitas tuo reikalu informacijas visuomenai suteiks.

Tai gi lietuviškos, moterys mokančios tą darbą atsiėpkite.

TAUTIEČIAI BRAZILIOJE!

Kiekvienas iš Jūsų vedate susirašinėjimą su savo gimine ir bei pažįstamais Lietuvoje. Jūs apasote tik savo asmenišką gyvenimą, bet neturite galimybes plačiau nušviesti Brazilijos padėtis.

Dideli džiaugsmą Jūs padarykite saviškiams jeigu užprenume rusite jų vardu „Pietų Amerikos Lietuvij“ kurį redakcija kiekvieną savaitę nurodytu antrašu pasius.

Atvykite į Redakciją São Paulo rua dos Andradas 44 ir šį reikalą sutvarkykite, už ką Jums Lietuvos giminės bei pažįstami bus labai dėkingi, nes laikraštis jiems teks daugiau žinių ir naujienų apie Braziliją. „P. A. L.“ Redakcija.

Taip taip lenkai vykdo savo iškilmingus pažadus nesikėsinai prieš Lietuvos nepriklausomybę.

Pavasaris Lietuvoje.

Laikraščių pranešimu, šiemet pavasaris Europoj labai nenormalus. Tai šen tai ten pasireiškia staigus temperatūros keitimasis, ko nebūdavo kitais pavasariais. Net Flandrijoj ir Belgijoj iškrito daugybė sniego. Lenkijoj balandžio mėnesy siantė nepaprastos vėtros su sniego pūgomis, pridirbę daug nuostolių.

Balandžio 17 d. naktį prisniogo Kaune ir apylinkėj. Tai blogi pavasario reiškiniai. Bendrai pavasaris įpattingai kovo mėnesy Lietuvoj ėjo nenormaliai ir pakenkė dabilams ir žiemkenčiams.

Nauja tvarka del užsienio pasų Lietuvoje.

„Ryto“ pranešimu, Lietuvos užsienio pasas bus duodamas dviems metams ir kainuos 10 litų. Viza išvažiuoti ir grįžti buvo išduodama prieš metų ir kainavo 60 litų. Dabar viza išvažiuoti gali ja vienam mėnesiui ir kainuoja 100 litų, bet grįžti vizos visai nereikia — pakanka užsienio paso.

Pasaulinės žinios

Londonas. Telegrafo pranešimu, čia įvyko pasitarimai mišrios komisijos, nustatymui santykių ir darbo sąlygų. Komisijoj atstovavo darbininkų ir darbdavių reikalus skirti atstovai. Pasitarimas davė daug teigiamų dalykų, kurių vykinimas numatyta greitai laiku.

Ieškos Brazilijoj turtų.

Iš Londono išvyko Brazilijon žinomas tyrinėtojas ir žemės ūkio žinovas Garnett, kuris tyrinės Amazonoje žemės ir augmenijos turtus ir ieškos «orchidejų».

Meksika. Ruošia naują vedybų įstatymo projekta, kuris netrukus bus patiektas federaliniam valstybės seimui svarstyti. Naujas įstatymas numatys dvi vedybų formas. Sulig pirmos formos, susituokusieji gali kiekvieną metu del rimtų priežasčių atsiskirti. Sulig antros formos, vedybų kontraktai daromi apybotam laikui, kuriam pasibaigus, abiem pusėm laisvai susitarus kontraktai pailginami, priešingai, nurodžius kuriai vienui pusėi svarbias priežastis, kontraktui išsibaigus, poros skiriasi.

Šiam įstatymui įsigalėjus, mūsų manymu, Meksikos vyriausybėi teks paruošti dar antrą įstatymą, įsteigimui valstybinių «monkų» institucijos, apleistųjų kudičių auginimui, kurių tada bus tiek ir tiek.

SUV. AMER. VALSTIJOS.

New Jork. Iš čia praneša, kad tūli vagys vakarieniaujant šeimynai įsibrovė į „Cunard Linie“ direktoriaus butą ir nepastebėti pavogė brangenybių už 25 tūkstančius dolerių.

REDAKCIJOS

ATSAKYMAI

Vanagaičiui (Mooca). Į forca publica priimami tik Brazilijos piliečiai. Įstojant reikalinga pasirašyti tarnybos sutartį 4 metams. Jauniems vyrams nepatariama tai daryti ir susipainioti sau gyvenimą del ateities.

B. Žemaičiui. (São Carlos). Lietuviško knygyno, ne skaityklos S. Paulo nėra. Lietuvių Biblioteką organizuoja „Aušra“.

J. Laurinavičiui. „Aušros“ draugija steigia savo skyrius provincijoj. Netrukus bus išsiuntinėta tuo reikalu „Aušros“ C. Valdybos instrukcijos.

Šauliui (Pedreiro). Salygos išvykimo į Kanadą sunkios. Redakcijoj yra apie Kanadą tokios žinios: „Mūsų mieste ir kitur Kanadoj vaikšto gatvėmis pulkai bedarbių. Kas ir dirba — gauna menką atlyginimą. Laukiama atšylant vasaros, gal atsiras laukuose darbu“. Tai gi ir ten ne „piragai“. Važiuoti nepatariama.

Juozui Kazlauskui (Cachoeira). Veltui atgabenti iš Lietuvos į Braziliją šeimynas negalima.

J. Nemurai. Šiaurinė Amerikoje iš Brazilijos gali išvažiuoti tik Š. Am. Valst. piliečiai, arba tie, kuriuos pareikalautų Šiaur. Amer. gyvenanti artimi giminės, išgavę Šiaur. Amer. vyriausybės leidimą įsileisti imigrantą.

Į Guarda Civil dabar svetimšaliai priimami tik tie, kurie

New Jork. Telegrafo pranešimu Mičigano valstijoj dėjosi toks baisus atsitikimas: Vienam komerciniam orlaivui bekeliaujant ore 2000 metrų aukštumoj su daugetu keleivių, išėjęs iš proto vienas keleivis užpuolė orlaivio valdytoją pilotą Hendersoną. Pilotui bekvajojant su puoliku, orlaivis nustojes valdytojo, buvo besileidžias žemyn prie didžiausios keleivių panikos. Ir tik viršgamtiska pajėga Hendersonui pavyko beprotį apgalėti ir išgelbėti orlaivį nuo katastrofos. Hendersona beprotis puolė su dideliu kūju, išdaužė beveik visus dantis ir šiaip labai sužalojo kūną.

Washington. Telegrafas praneša, kad „American Telephone and Telegraph“ Bendrovė greitai laiku atidarys radio telefonu susisiekimą: Suv Šiaur. Amerikos Valstijos — Argentina.

S. Louis. Gegužės mėn. 15 dieną atlektė į šį miestą aparato „Bremen“ aviatoriai. Vokietijos diržablis „Bremen“ kurio Vokietijos lakūnai laimingai perskrydę Atlanto vandenyną, del gazolino stokos priversti buvo nusileisti Grenlandijos saloj, tarp didžiausių šalėjų ir ledų, o per tai tapo kiek sugadintas diržablis, — vis dar nepataisytas. Šiomis dienomis skrydė du orlaiviai įj remontuoti, užklupti sniego pūgų, priversti buvo nusileisti Naujoj Scotijoj.

New Jork. Gegužės 15 d. čia policija paskelbė, kad vienas svetimšalis bevazinėdamas po miestą, užmiršo «taxi» automobilį brangiųjų akmenų ryšulį 100 tūkstančių dolerių vertės. Dėdama visos pastangos surasti «taxi» ir brangenybes.

laisvai vartoja žodžiu ir raštu portugalų kalbą ir turinti nemažiau 1 m. 75 centm. aukšcio.

Gelzkečio ar bondės konduktoriu priimami tik mokanti portugalų kalbą ir gali padėti 500\$000 garantija.

Bendrai visiems žinotina.

Atgavimas pinigų už kelionę į Braziliją numatytas įstatymu. Bet gali gauti tik išdirbę be pertraukos 5 metus žemės ūkiuose ir turintieji apie tai liūdymus; taip pat reikalinga turėti vietinės policijos liūdymą, kad nepadaręs nusikaldimu. Vienok ir prie šių sąlygų kelionės pinigai grąžinama tik tada, kai valdžios samnatoje yra numatyta tam reikalui pinigų.

Laikraščio skaitytojams.

Daugelis lietuvių iš provincijos klausia kuo būdu galima persiūsti „P. A. L.“ prenumeratos pntgus, arba užsisakyti laikraštį. Šiuo pakartotinau išpėjame, kad tiek atsiskaitant už laikraščio siuntinėjimą, tiek naujai užsisakant, pinigų reikia persiūsti apdraustu, arba įvertinti laišku taip adresuojant:

SEMANARIO LITHUANO
Caixa postal 3909
SÃO PAULO.

SENIAU

vartodavo PLASTERIUS

O ŠIANDIEN

tik Balsam o St. Helena

nes pastarasis geriau įsigeria į kūną, negu plasteris, o per tai skubiai pašalina skausmus.

